

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
ISSN 2294-5415

55ste jaargang nr. 5 - september-oktober 2023
Verspreiding op ca. 2.400 mailadressen
Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@gmail.com)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE
Kennisplatform voor familiegeschiedenis
FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

- <http://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/>
- FV Brugge, Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge
- BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge
- Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@gmail.com)
Redactie: Johan Haerynck, Reinhilde Aendekerk,
Raf Barzeele, Jean-Marie Bulthé
- Secr: Eddy Dubruqué (familiekundebrugge@skynet.be)
- Verantw. uitg: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

UW LIDMAATSCHAP VOOR 2024	1
BASISCURSUS 'OUD SCHRIFT LEZEN'	2
LICHTERVELDE, INDEX WETTELIJKE PASSERINGEN 1643-1796	2
LEZING: OVERLEEFDE DE BRUGSE KAMER VAN KOOPHANDEL DE CRISIS VAN 1725?	3
EEN HUWELIJK 'AFSLUITEN' OF EEN HUWELIJK 'VOLTREKKEN'?	4
WAT BETEKENT EEN 'NA-MIS' VOOR DE VROUWEN?	4
OEFENING OUD SCHRIFT MOORD IN DE ZWARTELEERTOUWERSSTRAAT BRUGGE	5
DIGITAAL AANVRAGEN AKTEN VOOR GENEALOGISCH GEBRUIK	5
OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM	7
PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE	7
PROCESDOSSIERS BRUGSE VRIJE (5): HOOFDVAART EN BEROEPSPROCEDURES	8
MIJN AFSTAMMING VAN KAREL DE GROTE: HET BEWIJS	11

UW LIDMAATSCHAP VOOR 2024

Blijf of word lid van onze genealogische vereniging, Familiekunde Vlaanderen v.z.w.

De lidgelden dienen voor het tijdschrift Vlaamse Stam, de aankoop van boeken, computers, scanapparatuur, huisvesting en algemene werking.

Als lid kan je terecht in alle FV-afdelingen in Vlaanderen zonder telkens bezoekrecht te betalen. Vlaamse Stam (gedrukt tijdschrift) en Brugse Stam (digitaal tijdschrift) zijn inbegrepen en je krijgt grote korting op alle publicaties, cursussen en voordrachten.

Stort € 40 op BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem, met vermelding "Lidgeld 2024 afdeling Brugge".

Brugse Stam met steun van:

BRUGGE

Familiekunde
Vlaanderen

BASISCURSUS 'OUD SCHRIFT LEZEN'

Eén van de belangrijke tradities zijn onze lessenreeksen. In ons vorig nummer hebben we de lessenreeks 'Oud Schrift Lezen' al aangekondigd. Er zijn reeds meerdere inschrijvingen, maar er zijn nog plaatsen vrij. De eerste les is al op 28 september, dit is dus de finale aankondiging. Maximum 13 deelnemers, dus een kleine, intens begeleide groep. Wacht dus niet te lang.

Doelgroep is niet alleen de beginnende stamboomonderzoeker, maar ook de iets gevorderde onderzoeker, die nog eens goed wil oefenen.

Naast het lezen, wordt in de cursus 'Oud Schrift Lezen' ook basiskennis bijgebracht over het eenvoudige Kerklattijn in de parochieregisters en over de gebruiken in die tijd.

Wanneer en waar:

De cursus gaat door op vijf donderdagavonden: **28 september en 5, 12, 19 en 26 oktober 2023**, van **19:30 tot 21:00**, in ons documentatiecentrum, Kleine Hertsbergestraat 3, Brugge-centrum.

Ons lokaal is niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers (1ste verdieping).

Ter info: vanaf 20:00 gratis parkeren in de binnenstad.

Programma:

- **Johan Haerynck**: 1 sessie over de burgerlijke stand en 2 sessies over de parochieregisters.
- **Jo Patteeuw**: 1 sessie over de staten van goed en 1 sessie over de weesakten.

Deelname:

Leden van Familiekunde Vlaanderen (FV) betalen een symbolische 20 euro. Cursus en syllabus zijn inbegrepen voor dit bedrag. Niet-leden betalen 30 euro. Gratis voor onze vrijwilligers.

Inschrijven door een mailtje naar brugsestam@gmail.com. Zolang de cursus niet volzet is, word je dan uitgenodigd om 20 of 30 euro te storten op BE19 9730 9465 0412 van FV-Brugge.

Belangrijke nieuwe bewerking door FV regio Brugge is een groot succes LICHTERVELDE, INDEX WETTELIJKE PASSERINGEN 1643-1796

Bewerking door Jo Patteeuw en Raf Barzeele

Wettelijke passeringen zijn een soort notarisakten van voor de Franse Revolutie. De meeste akten behandelen de verkoop van onroerend goed en hypotheaire leningen. In deze **bronbewerking** vermelden we niet alleen de betrokken partijen, maar we omschrijven ook wat er verkocht wordt en vaak wie de vorige eigenaars waren. We nemen ook de **heemkundig** interessante gegevens mee: namen van herbergen, molens, boerderijen en andere toponiemen. Deze bewerking van de wettelijke passeringen is een zeer interessante genealogische bron, naast onze bewerkingen van de parochieregisters, de staten van goed en de weesakten (ook nog verkrijgbaar).

Jo Patteeuw en Raf Barzeele werkten 2 jaar aan deze uitgave.

Deze nieuwe uitgave telt 218 bladzijden stampvol gegevens. Ze wordt digitaal toegestuurd, daardoor mag de prijs eerder symbolisch genoemd worden. Leden van FV betalen € 10, niet-leden €13. Voor dat bedrag kan je toch niet van elkaar beginnen kopiëren. Het is steun voor onze werking en aanmoediging om nog meer van dat te doen voor de gemeenschap.

Te bestellen door een mailtje te sturen naar anne-marie.viaene@telenet.be met vermelding van uw evt. lidnummer en de 10 of 13 euro te storten op BE19 9730 9465 0412 van FV-Brugge.

LEZING: OVERLEEFTE DE BRUGSE KAMER VAN KOOPHANDEL DE CRISIS VAN 1725?

door Erik Muls

*In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw.
Interessante lezing, zowel voor geschiedenis als voor genealogie. Het gaat over een octrooi om de kanalen Gent-Brugge-Oostende te graven, met alle perikelen eromheen.*

Tijdstip: Maandag 23 oktober 2023 om 19:30.

Waar: CM-lokaal, Moerkerkse Steenweg 118, St-Kruis.

Toegang: Toegangspreis leden € 2,00, niet-leden € 5,00.

In de leeszaal van het Brugse Stadsarchief hangt het groepsportret *De zitting van de Brugse Kamer van Koophandel over het kanaal Brugge-Oostende*. Over het werk was weinig geweten. Recent archivalisch onderzoek in het Stadsarchief heeft geleid tot de ontsluiting van het portret. Keizer Karel VI verleent aan de Kamer van Koophandel een octrooi om de kanalen van Gent naar Brugge en van Brugge naar Oostende te verbreden en uit te diepen. Van 1724 tot 1728 wordt gewerkt aan de Oostendse vaart. Het wordt een verhaal van vallen en opstaan, van *cleijn advancement*, van *dominerende oneenigheden tusschen deken ende hooftmannen*, en uiteindelijk toch van *rejouissance* over het *voltrecken van het ghedelf*. Hoe het tijdens deze belangrijke episode in de Brugse stadsgeschiedenis allemaal gelopen heeft, verneem je tijdens de lezing.

Erik Muls (1947) is arts, master in de lichamelijke opvoeding en de bewegingswetenschappen, endocrinoloog, doctor in de medische wetenschappen, gewezen diensthoofd Endocrinologie in AZ Sint-Jan Brugge en de Universitaire Ziekenhuizen Leuven en emeritus gewoon hoogleraar van de Faculteit Geneeskunde van de KU Leuven.

Sedert 2015 is hij nu ook master in de kunstwetenschappen. Hij is lid van de onderzoeksgroep Vroegmoderne Vlaamse kunst van de Faculteit der Letteren, KU Leuven, en verdedigde in april 2023 zijn doctoraat "Publieke groepsportretten in Brugge: een contextuele analyse (1650-1800)".

LEZING NOVEMBER

“**Damme geeft tijd**” is de mysterieuze titel die **Jan Hutsebaut** gebruikt, om de vestingstad Damme doorheen de geschiedenis te belichten.

Tijdstip: Maandag 27 november 2023 om 19:30.

Waar: CM-lokaal, Moerkerkse Steenweg 118, St-Kruis.

VRIJWILLIGERS ROUWBRIEVENPROJECT

In ons vorig nummer deden we een oproep voor 2 vrijwilligers, om thuis wekelijks ongeveer 1 uurtje te spenderen om online rouwbrieven, funeraire krantenartikelen en bidprentjes te downloaden. Op de oproep kwamen niet minder dan 11 reacties. Coördinator Johan Salomons is onvoorstelbaar verheugd en dankbaar. Hij is bezig met iedereen te contacteren.

EEN HUWELIJK ‘AFSLUITEN’ OF EEN HUWELIJK ‘VOLTREKKEN’?

Stefaan E.R. Oplinus - lezer en FV-lid uit Roeselare - stuurde een interessante bedenking bij de oefening ‘*Oud Schrift en Latijn*’ uit ons vorig nummer. Hij schrijft:

Als vertaling van “*contraxerunt matrimonium*”, staat in de oefening dat het huwelijk “*voltrokken*” werd ... Ik denk dat de juiste vertaling is, dat het huwelijk “*gesloten*” werd.

Een huwelijk wordt immers voor de kerkelijke of burgerlijke overheid “*gesloten*”, want het is per slot van rekening een overeenkomst. Pas daarna wordt het seksueel “*voltrokken*”. In intieme kring, neem ik aan, en niet in de kerk of in het gemeentehuis.

In het kerkelijk recht was (en is?) het niet seksueel voltrekken van het huwelijk trouwens één van de weinige redenen om te scheiden: als het huwelijk “*ratum sed non consumatum*” was.

Aimé Smeyers en Stefaan E.R. Oplinus zijn bevriend en Aimé reageerde prompt op Facebook:

We stellen vast dat in de "infotekst over de nietigverklaring van een kerkelijk huwelijk" (link hieronder), de term "voltrekken" toch niet beperkt is tot de betekenis "seksueel voltrekken". Zo blijven we maar bijleren!

https://www.kuleuven.be/thomas/images/IDGP/Brochure_kerkelijke_nietigverklaring.pdf

---

WAT BETEKENT EEN ‘NA-MIS’ VOOR DE VROUWEN?

Redactie: Paul Lanssens

In onze vorige rubriek ‘Vraag en Antwoord’ stelde **Eduard Vyvey** uit Gistel deze vraag over een oude gewoonte bij begrafenissen. We kregen reacties van Trees Kerckhove, Eddy Dubruqué, Peter Vantorre, Wim Deneweth, Guido Maryssael, Frieda Wydaeghe en Mieke De Jonghe (met ChatGPT).

Meerdere reacties verwijzen naar herdenkingsmissen. Die zijn echter niet specifiek voor vrouwen. Maar dat vrouwen en mannen vroeger gescheiden zaten in de kerk, doet wel een belletje rinkelen.

Trees Kerckhove linkt naar een artikel uit 1997 door Andries van den Abeele in de Biekorf:

https://www.dbnl.org/tekst/_bie001199701_01/_bie001199701_01_0038.php

In dit artikel citeert hij diverse tegenstrijdige verklaringen, maar hij trekt zelf geen conclusie:

- Het is om de vrouwen de emoties en de vermoeienis van de plechtige rouwdienst besparen.
- In de stad werden de vrouwen vroegtijdig per koets/auto teruggebracht, zodat de koetsiers bij het einde van de uitvaartdienst weer voor de kerk konden staan om de mannen op te halen.
- In een dorp vond de ‘*vrouwenmis*’ op hetzelfde tijdstip plaats als de uitvaartplechtigheid, maar het was een stille en kortere dienst, in een zijkapel met de onderpastoor.

Wim Deneweth contacteerde het Bisschoppelijk Archief Brugge en ook hij kreeg een artikel:

<https://docplayer.nl/55211885-Tijdschrift-voor-volkscultuur-in-vlaanderen-vi-1-afgiftekantoor-gent-x.html>

Hier gaat het éénduidig over een ‘*messe pour les dames*’ of ‘*vrouwenmis*’, zoals nog bestaat bij Joden en Moslims. Dit waren afzonderlijke missen voor vrouwen die werden opgedragen in de zijbeuk van de kerk of soms zelfs in andere kerken plaatsvonden. Soms vonden deze damesmissen plaats op hetzelfde uur als de eigenlijke begrafenisdienst maar dan in een andere ruimte van de kerk; soms vonden ze plaats op een ander uur of zelfs op een andere dag. Damesmissen waren overigens ook vrij sober en kort. Het was een gebruik dat voorkwam bij meer gegoede families (meer plechtigheden = grotere kostprijs).

Voorzichtig besluit.

Het gaat hier dus over een ‘*mis voor vrouwen*’. Een vroegere gewoonte van meestal rijkere families, om voor de vrouwen (die sowieso toch al gescheiden van de mannen zaten in de kerk) een aparte, kortere en soberder begrafenismis te houden. Dit gebruik bestaat trouwens nu nog in andere religies. Die mis kon doorgaan in dezelfde kerk in een zijkapel, of elders. Ze kon doorgaan op hetzelfde tijdstip als de begrafenisplechtigheid, maar kon ook later plaatsvinden.

In dit laatste geval sprak men van een ‘*na-mis*’.

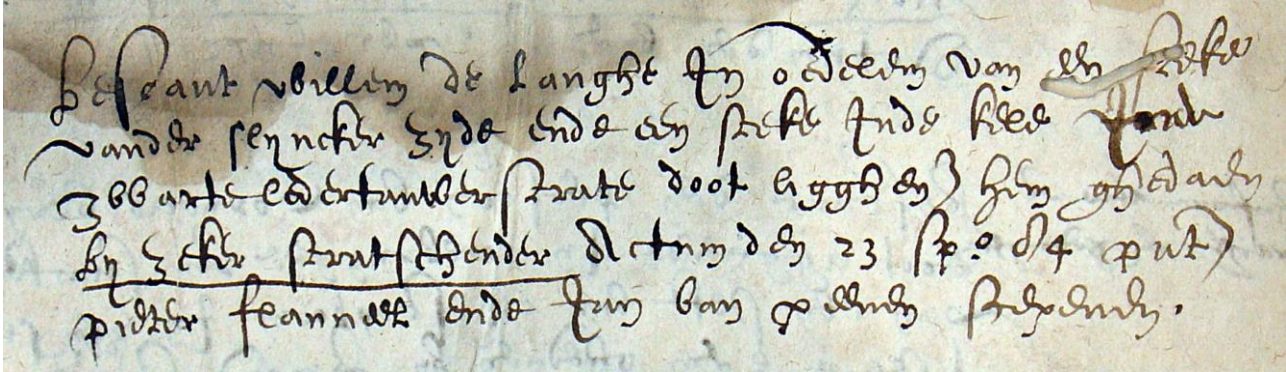
OEFENING OUD SCHRIFT

MOORD IN DE ZWARTELEERTOUWERSSTRAAT BRUGGE

Aimé Smeyers

Ditmaal geen Latijn, maar oud schrift in het Nederlands.

De akte komt uit het Stadsarchief Brugge, schouwboek 1554-1584, f° 464v, dd. 23.02.1584.

Bescant Willem de Langhe in Oedelem van een steke vander slyncker zyde ende een steke inde kele inde Zwarteledertauwer strate doot liggende hem ghedaen by zeker stratschender Actum den 23 spro(kele) 84 p(re)se)nt Pieter Flanneel ende Jan van Peenen schepenen.

Schande aangedaan jegens Willem de Langhe uit Oedelem: een steek aan zijn linkerzijde en een steek in de keel. Hij lag dood in de Zwarteleertouwersstraat. Het is hem aangedaan door een straatrover. Actum 23 sprokkelmaand 1584. Pieter Flanneel en Jan van Peenen, schepenen.

Ik gebruik vaak “Historische woordenboeken online” op <https://gtb.ivdnt.org/search/>

- **Bescanden:** In schande brengen, schande aandoen. – Vandaar het deelw. *bnw. bescandet, bescant, schandelijk, aan zonde schuldig, strafbaar.*
- **Stratschender:** In de oudere opvatting, iemand die de wegen onveilig maakt, straatrover, bandiet.
- **Sporkele** = sprokkelmaand = februari

Voor de afkorting van “present” en de zekerheid van de lezing van de familienaam Flanneel heb ik beroep gedaan op het forum van *Wat staat daer?* | Online oefentool voor het lezen van oude handschriften: <https://watstaatdaer.nl/forum> Interessant forum!

DIGITAAL AANVRAGEN AKTEN VOOR GENEALOGISCH GEBRUIK

Eddy Dubruqué

Via de onlinediensten van de burgerlijk stand van steden en gemeenten kan men op een redelijk vlugge manier recente akten, afschriften en allerlei attesten digitaal aanvragen. Dit voor zover de gegevens al digitaal verwerkt zijn.

Je kan alleen akten, uittreksels of attesten aanvragen die betrekking hebben op jezelf, je gezin of je bloedverwanten in opgaande of neerdalende lijn. Je moet beschikken over je eigen rijksregisternummer én het rijksregisternummer van de betrokkene van wie je een akte aanvraagt. Ook je relatie tot de betrokkene moet je invullen. Als reden van de aanvraag vul je in: opmaak van een familiegeschiedenis.

Het voorbeeld hierna loopt via het e-loket van Brugge: <https://brugge.egovflow.be/>

1. Aanmelden en identificeren.

Meld je aan om je antwoord snel en digitaal te ontvangen

Gebruik één van onderstaande digitale sleutels om te bewijzen wie je bent. Dit heeft volgende voordelen: je naam, voornaam en rijksregisternummer worden automatisch ingevuld en je krijgt vaak direct en digitaal antwoord. [Waar vind ik mijn rijksregisternummer?](#)

Digitale sleutels waarmee je kunt bewijzen wie je bent:

Je kunt ook een aanvraag doen zonder te bewijzen wie je bent.

Let wel: dan moet je je rijksregisternummer, naam en voornaam zelf intikken, maar krijg je je antwoord **niet direct en digitaal**. Al naargelang de gevoeligheid van de informatie krijg je dan het antwoord **per post** op je domicilieadres of moet je het antwoord komen afhalen. Om misbruik te voorkomen gebruiken we dan ook reCAPTCHA om te bewijzen dat je een persoon bent.

[Ik wil verdergaan zonder gebruik van een digitale sleutel.](#)

2. Kiezen welk afschrift of attest men wil aanvragen. Eén document per aanvraag.

Waarmee kunnen we je helpen?

Meest gebruikte:

Meest populaire:

3. Daarna komt het invulformulier. Voorbeeld voor een huwelijksakte.

1. Indiening

Document gaat over

Mezelf Mijn kind Iemand anders

Rijksregisternummer aanvrager *

Voornaam aanvrager

Naam aanvrager *

E-mailadres *

Telefoon *

Document opstellen

Afleverform *

- Afschrift
 Uittreksel

Document met de situatie op datum van

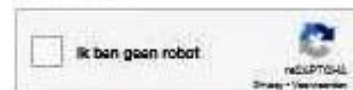
Vandaag

Document dient voor gebruik in *

België

Andere vragen

Ik geef toestemming dat mijn gegevens in het rijksregister worden opgevraagd tenslotte gebruikt te worden om de verwerking te kunnen uitvoeren. *

[? Waarom moet ik bevestigen dat ik geen robot ben?](#)

Annuleren

Ga verder

Als je meermaals gehuwd bent/was, dan moet je aan de hand van de "situatiedatum" aangeven welke huwelijksakte je wenst.

4. Meteen krijg je per mail een antwoord en kan je het document downloaden.

OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is Kleine Hertsbergstraat 3, 8000 Brugge. Om binnen te komen moeten 4 treden genomen worden, wat een probleem is voor rolstoelgebruikers zonder hulp. De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.

Check evt. wijzigingen op brugge.familiekunde-vlaanderen.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdag van 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concrete datums en aanwezige bestuursleden:

- ma 04/09: Paul Lanssens	- ma 06/11: Raf Barzeele
- wo 13/09: Eddy Dubruqué	- wo 08/11: Eddy Dubruqué
- za 23/09: Tony Strypsteen	- za 25/11: Jean-Marie Bulthé
- ma 02/10: Johan Haerynck	- ma 04/12: Raf Barzeele
- wo 11/10: Eddy Dubruqué	- wo 13/12: Eddy Dubruqué
- za 28/10: Reinhilde Aendeckerk	- za 23/12: Gesloten (open op afspraak: enkele dagen vooraf aanvragen op brugsestam@gmail.com)

- Afwisselend di en do van 13:30 tot 16:30 met Eddy, Tony, Johan en de vrijwilligers

Concreet zijn dit de dinsdagen en de donderdagen tot einde 2023:

di 05/09 do 14/09 di 19/09 do 28/09 di 03/10 do 12/10 di 17/10 do 26/10
do 02/11 di 07/11 do 16/11 di 21/11 do 30/11 di 05/12 do 14/12 di 19/12

Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum, werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony Strypsteen voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk, stuur je een bericht met een korte schets van het probleem naar familiekunde_brugge_aldfaer@telenet.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum. Breng, indien mogelijk, uw eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE

Brugge is een zeer dynamische regio van Familiekunde Vlaanderen (FV). Al 55 jaar zijn wij bekend voor het ontsluiten en publiceren van diverse genealogische bronnen. Veel van die publicaties zijn nog altijd te koop, intussen digitaal. Voordelen van digitaal: volledig doorzoekbaar op gelijk welk trefwoord én je betaalt slechts een fractie van de vroegere *papieren prijs*. Hier is de lijst: <https://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/index.php/publicaties>

We bezitten ook meer dan 800.000 bidprentjes en rouwbrieven. Die kunnen geraadpleegd worden op de computers in ons documentatiecentrum, maar je kan ook kopieën bestellen. Daarvoor zijn we sinds maart 2023 toegetreden tot de zoekrobot 'Karakol'. Dit is de link:

<https://www.karakol.be/>

PROCESDOSSIERS VAN HET BRUGSE VRIJE (5): HOOFDVAART EN BEROEPSPROCEDURES

Laurent Inghelbrecht

*Laurent Inghelbrecht inventariseert al meer dan 20 jaar - samen met **Anne Marie Van Basselaere**, **Nicole Van Accolyen**, **Dirk Verhaeghe** en de **vzw Vrijwilligers van Oranje** - de burgerlijke procesdossiers van het Brugse Vrije in het Rijksarchief van Brugge. In die tijd namen ze al meer dan 50.000 dossiers van de 120.000 door [1]. De eerste 6000 zijn raadpleegbaar op vrijwilligersrab.be.
In deze rubriek bespreekt hij telkens één dossier dat relevant is voor de tijdgeest.*

** Rijksarchief Brugge - INV 278 - Processen Brugse Vrije - Dossier 3805 **

*'Hoofdvaart' was in het ancien régime het principe, waarbij de schepenen van een heerlijkheid een bindend advies vroegen aan de schepenen van een hiërarchisch hogere rechtbank, om tot een vonnis te komen in ingewikkelde of delicate processen. Merkwaardig hierbij is dat, wanneer de partijen niet akkoord gingen met het vonnis, ze in beroep gingen bij **dezelfde** hiërarchisch hogere rechtbank. Hoofdvaart en de verschillende beroepsprocedures waren middelen tot uniformering en professionalisering bij de opkomst en ontwikkeling van de moderne staat.*

Als voorbeeld wordt hierna een verloop van zo'n proces met hoofdvaart en het er op volgende beroep (appel) besproken. In een proces voor de appendante heerlijkheid Wijnendale vroegen de Wijnendaalse schepenen bindend advies aan de schepenen van de hiërarchisch hogere schepenenbank van het Brugse Vrije. De registers van hoofdvaart van de appendante heerlijkheden naar het Brugse Vrije voor de 18de eeuw worden bewaard op het Rijksarchief te Brugge.

SITUATIESCHETS

Anna De Potter, vertegenwoordigster van de erfgenamen van de weduwe van **Pieter De Potter**, leende op 5 december 1781 een bedrag van 125 pond-groten aan het echtpaar **Francis Maes** en **Isabella Bonte**. Eén jaar later zou op 5 december voor het eerst intrest betaald worden, en daarna jaarlijks op dezelfde dag tot de terugbetaling van het volledige bedrag aan kapitaal. De leningnemers mochten onroerend goed als hypotheek geven, maar ze deden dit niet. **Pieter Stroijbant** (Torhout), **Joseph Foulon** (Kortemark) en **Joannes Bonte** (Aartrijke) stelden zich borg.

Het echtpaar werd echter getroffen door onheil, want Francis Maes overleed kort nadien, op 18 september 1782, dus nog vóór de eerste betaaldatum. Zijn weduwe Isabella Bonte hertrouwde op 27 november 1783 met **Joannes Hanno [Anneau]**, een landsman uit Torhout. Dit nieuwe koppel verzuimde om op de vervaldagen de intrest te betalen.

Na meer dan 2 jaar was voor Anna De Potter de maat vol. Ze eiste van borgsteller Joseph Foulon het bedrag én de intresten terug. Foulon moest dus betalen en reeds de volgende dag eiste hij als compensatie, dat de baljuw van het land van Wijnendale beslag zou leggen op de goederen van het echtpaar Hanno-Bonte. De baljuw stelde op 11 mei zijn officier **Eduard Lanssens** aan om dat arrest uit te voeren. Lanssens deed dat nog dezelfde dag. Daarbij vaardigde hij een verbod uit om die goederen te verkopen, te belasten of te laten passeren. Uit documenten bleek echter dat er amper iets te rapen viel. Een koude douche voor Foulon!

---

¹ De criminele processen van het Brugse Vrije zijn bewerkt door Geert Tavernier. Ook deze staan op vrijwilligersrab.be. De criminele processen van de stad Brugge zijn bewerkt door Paul Coghe en Jean Marie Bulthé in Brugse Stam.

PROCES IN EERSTE AANLEG

Joseph Foulon diende een rekest in bij de burgemeester en schepenen van het land van Wijnendale. Niet zozeer om het geld te recupereren, maar vooral om een vonnis in handen te hebben voor het geval het echtpaar wat vermogen zou opbouwen. Na de pleidooien besloten de Wijnendaalse rechters om professionele hulp in te roepen. Ze gingen namelijk '*ter hoofdvaart*' bij de opperrechters van het Vrije, hetgeen ook het belang van deze laatste onderstreepte tegenover de appendanten.

Enkele dagen later meldde de pensionaris-jurist Onraedt van het Vrije effectief dat het echtpaar het kapitaal en de verschuldigde intresten moesten overmaken aan Joseph Foulon. We kunnen hierbij opmerken dat het echtpaar écht arm moet geweest zijn, aangezien er geen getuigen waren van een eventueel laten verdwijnen van het geld.

Bijkomend kunnen we stellen dat Joannes Hanno heel dom was geweest om te trouwen met Isabella Bonte die beladen was met schulden. Door dit huwelijk nam hij de schulden over en hing hem nu zelfs een gevangenisstraf en meer boven het hoofd.

PROCES IN BEROEP

Joannes Hanno vocht het vonnis aan bij de schepenen van het Vrije, die achter de schermen al in het proces in eerste aanleg vonnis hadden gesproken. Inderdaad: in de vroegmoderne processen ging je in beroep ('*appèl*') [²] tegen de rechters van het oorspronkelijke proces; hier dus de burgemeester en schepenen van het land van Wijnendale. Zij werden de gedaagden genoemd. De tegenpartij van het oorspronkelijk proces was Joseph Foulon. Hij werd de '*geïnthimeerde*' genoemd. De eiser in een proces in beroep, in *appèl*, zoals hier Joannes Hanno, was de *appellant*.

In zijn pleidooi stelde Hanno dat de sententie onrechtvaardig was en in strijd met recht en gewoonterecht. Hij vroeg daarom '*brieven van daging van appèl*', een verzoek dat hem direct werd toegekend; en de toelating van alle personen en gezworenen om het *appèl* proces bij te wonen. Inhoudelijk eiste hij een aanpassing van het vonnis ('*redres*'). Tenslotte eiste hij dat alle proceskosten ten laste van Foulon zouden zijn.

Foulon van zijn kant vroeg bevestiging van het vonnis en daarnaast de toestemming om gebruik te maken van de documenten van het proces in eerste aanleg (*proces par écrit*). Bovendien wilde hij meteen ook doorgaan met dit bekomen vonnis.

In zijn repliek wilde Hanno de originele stukken gebruiken en hij herhaalde zijn vraag om '*redres*'.

In zijn dupliek verwierp Foulon de eisen uit de repliek van Hanno en vroeg hij aan de burgemeester en de schepenen van het land van Wijnendale om de oorspronkelijke processtukken over te maken aan het Vrije als hof van beroep. Daarna ging de zaak op 14 juni 1786 in het '*advijs*' en werd Foulon bevolen het oorspronkelijk proces te doen overbrengen naar het Vrije.

In een document van 2 september 1786, getiteld '*procedure en verzoek*', vroeg Hanno om alle stukken die Foulon in eerste aanleg indiende gedurende 4 weken te kunnen inzien en de toestemming tot het neerschrijven van kopieën. Daarnaast ook 3 weken om zijn advocaat de stukken '*advertissement secreet*' te laten opstellen en indienen. Procureur Winne repliceerde dat alle stukken al lang overgebracht waren. Het doel van de eiser-appellant was volgens hem duidelijk om tijd te rekken.

---

² In de burgerlijke rechtspraak waren er meerdere vormen van beroep mogelijk: *appèl*, reformatie en evocatie.

In dat *'advertissement secreet'* probeerde Hanno's advocaat uit te leggen waarom het oorspronkelijk vonnis verkeerd was. In zijn antwoord in eerste aanleg had Hanno zich bereid verklaard om 2 jaar intresten te betalen. Foulon had zich daarmee moeten tevreden stellen en afzien van verdere conclusies tot betalen van die extra intresten en terugbetaling van het kapitaal. De terugbetaling van het kapitaal vond hij een vrije keuze gebaseerd op de overeenkomst met Anna de Potter. Niemand kon dat eisen van hém, zelfs niet nu hij, verweerder, in de schoenen van Anna de Potter was komen te staan. Deze vraag moest volgens de eiser-appellant door de schepenen van Wijnendale *afghewesen worden sonder de minste hesitatie*. Zijn advocaat voegde daar aan toe: *want d'authouren, en selve de costumen, sijn daerop te klaer om daer aan te connen twijffelen*. Kortom, dat vonnis was strijdig met het gewoonrecht van het Vrije en alle recht in het algemeen. Daarom vond hij ook dat Foulon de proceskosten moest betalen.

De appellant Hanno en zijn advocaat vergaten echter in hun betoog dat Maes zich er toe verbonden had jaarlijks intrest te betalen of om daarvoor onroerend goed in waarborg te geven. Anna de Potter, die het kapitaal uitleende, had zich duidelijk zorgen gemaakt over het uitblijven van rente en hypotheek. Vermoedelijk had ze zich laten inlichten over de leners Isabella Bonte, haar eerste man Francis Maes en haar tweede man Joannes Hanno. Ze zal ontdekt hebben dat daar geen geld (meer) was, en eiste meteen kapitaal en intresten op bij Joseph Foulon, één van de persoonlijke borgen.

Hoewel het niet duidelijk is hoe de schuldenaars Maes, Bonte en nadien Hanno, in hun precaire financiële situatie terecht kwamen - het kan gerust zijn dat het ernstige, vlijtige mensen waren die door misoogst of ziekte in de problemen kwamen - wou niemand rondom hen met een financiële kater achterblijven. Borgsteller Joseph Foulon liet direct arrest leggen op de goederen van de schuldenaars en stapte kordaat naar de schepenen in hun functie als rechters, om een vonnis te bekomen.

De schepenen van het Vrije argumenteerden hun vonnis niet, maar het was duidelijk dat ze Hanno's betoog doorzagen. In hun vonnis lieten ze hem niet ontkomen aan zijn verplichtingen als nazaat-in-huwelijk van Francis Maes. In de *'costumen'* stond dat, als in het eerste jaar de schuldenaar in gebreke bleef met zijn schulden (intresten dus), de opbrengsten van het onroerend goed in waarborg mochten verkocht worden, en na een tweede jaar mocht de schuldeiser zelfs het gehypothekeerde land bij decreet verkopen. Maes en later Hanno, hadden echter nooit een hypotheek gegeven.

De schepenen voelden zich als *surplus-extractoren* gevoelsmatig verbonden bij een zaak als deze. Ze leefden niet alleen van hun inkomsten als schepenen, maar de overgrote meerderheid leefde ook van de pachten van huizen en boerderijen en van de intresten van uitgeleend kapitaal. Het is goed mogelijk dat ze vanuit hun positie eerder begrip hadden voor de penibele situatie van borgsteller Foulon, dan voor het armtierig bestaan van het echtpaar Hanno-Bonte.

Het hoeft geen verwondering dat het met het echtpaar Hanno-Bonte niet goed afgelopen is. De details weten we niet, maar rond 1790 zijn ze verhuisd (gedwongen?) naar Ruddervoorde. Daar hadden ze nog een dochter Anna in 1793 ^[3]. Veel later, bij het huwelijk van hun zoon **Pierre Anneau**, op 24 mei 1813 in Sint-Michiels, lezen we dat de vader al 13 jaar spoorloos was.

Wordt vervolgd

---

³ In het eerste huwelijk van Francis Maes met Isabella Bonte werden vier kinderen geboren. In het tweede huwelijk van Joannes Hanno/Anneau met Isabella Bonte eveneens vier. Meerdere zijn overleden als kind. Zie de bewerkingen van de West-Vlaamse parochieregisters, raadpleegbaar via vrijwilligersrab.be.

MIJN AFSTAMMING VAN KAREL DE GROTE: HET BEWIJS

Twee West-Vlaamse stamreeksen tot Karel de Grote

Geert Tavernier

Algemeen wordt verondersteld dat iedereen van West-Europese herkomst afstamt van Karel de Grote (° ca. 747/748, +814). De kwartierstaat van een nu levende persoon bevat (geen rekening houdend met kwartierherhaling) omstreeks het jaar 800 immers miljarden voorouders, zodat Karel de Grote daar waarschijnlijk moet in voorkomen. Wellicht zelfs meermaals gezien de onvermijdelijke kwartierherhaling. Het probleem is helaas dat men onmogelijk zo ver terug in de tijd voorouders kan vinden, gezien de afwezigheid van bronnen, tenzij het om adellijke voorouders gaat. Met andere woorden, de enige manier om zo ver terug in de tijd te gaan bestaat erin een voorouder van adellijke oorsprong te vinden. In mijn geval was dat niet eenvoudig gezien mijn voorouders in de laatste vier eeuwen landbouwers, arbeiders of ambachtslieden waren. Toch vond ik enkele adellijke takken, waarvan de afstammelingen afgezakt waren op de sociale ladder, doordat ze bv. het bastaardkind van een edelman waren. Doordat de bestaande genealogieën van de middeleeuwse adel doorgaans teruggaan tot de Karolingische dynastie, komt men onvermijdelijk uit op Karel de Grote.

Het vinden van een genealogisch verband met Karel de Grote is populair bij sommige genealogen maar wordt tegelijk met argwaan bekeken door anderen. Daar zijn volgens mij verschillende redenen voor. Het vinden van een verband met de adel / Karel de Grote is voor sommigen een manier om het eigen blazoen op te poetsen, zeg maar een streling voor het eigen narcisme, wat vanuit de verlichte denkwijze (gelijkheidsbeginsel) tot een afkeurende houding leidt. Men kan zich overigens afvragen of men trots kan zijn op het afstammen van een figuur als Karel de Grote, want naar de normen van vandaag was hij ongetwijfeld een meedogenloze machtspotentaat. Ook is het zo dat vele stamreeksen tot Karel de Grote niet of onvoldoende onderbouwd zijn met historische bronnen of betrouwbare bronnenbewerkingen, wat bij sommige genealogen a priori wantrouwen opwekt. Er bestaan helaas veel dergelijke stamreeksen die niet gefundeerd of ronduit onjuist zijn! Nochtans zijn er tamelijk betrouwbare overzichtswerken als hulpmiddel, zoals de reeks "*Europäische Stammtafeln*" (van Freitag von Loringhoven, von Isenburg & Swennicke) over de West-Europese adel, het werk van Settapani & Van Kerrebrouck over o.m. de Karolingische dynastie, het werk van Warlop over de Vlaamse adel vóór 1300, het werk van Buylaert over de Vlaamse adel tussen ca. 1350-1500, het werk van P. Donche over de Vlaamse adel gebaseerd op overzichtslijsten uit 1437, 1464, 1581, 1495, 1515, 1542 en 1552. Er bestaan ook meerdere betrouwbare (zowel recentere als oudere) werken over specifieke adellijke families. Daartegenover zijn er ook oudere publicaties, bv. de reeks "*Bruges et le Franc*" van J. Gailliard, en oudere handgeschreven genealogieën, die vaak hun bronnen niet vermelden en onnauwkeurigheden of fouten kunnen bevatten. De beste manier om met dergelijke genealogische gegevens om te gaan, is volgens mij door ze in de mate van het mogelijke te toetsen aan primaire bronnen, en ze kritisch te vergelijken met andere publicaties of handschriften. Het is best deze gegevens tot op zekere hoogte als hypothetisch te beschouwen en aandacht te blijven hebben voor nieuwe gegevens.

Hieronder volgen twee stamreeksen uit mijn kwartierstaat die volgens mij tamelijk goed onderbouwd zijn. Daarna volgt een overzicht van geraadpleegde bronnen of publicaties voor de periode vóór 1600. Voor meer details kan men contact nemen met de auteur. tavernier.geert@skynet.be

Het eindigt niet bij Karel de Grote want ook van hem zijn er voorouders gekend. Voor een laatste stand van zaken kan hiervoor verwezen worden naar werk van Settapani C. uit 2015, *Les ancêtres de Charlemagne. Les 2048 quartiers du premier empereur franc*. [2^e herziene en gecorrigeerde editie, 2^e druk].

EERSTE STAMREEKS VAN GEERT TAVERNIER TOT KAREL DE GROTE

1. van het Frankisch Rijk Karel “de Grote”, zoon van Pepijn “de Korte” & van Laon Bertrada “<i>met de Grote Voet</i>”, ° ca. 747/748, gehuwd in 771 te Aken met Hildegard van de Sueven, + 28-01-814 te Aken, begraven te Aken. Koning van het Frankisch Rijk, in 800 gekroond tot keizer van het Heilig Roomse Rijk. Afbeelding rechts: Munt, in 812-814 te Mainz geslagen, met de beeltenis van Karel de Grote, te zien in het “<i>Cabinet des Médailles</i>” van de “<i>Bibliothèque nationale de France</i>” (Parijs).	
2. van het Frankisch Rijk Lodewijk “de Vrome”, ° 778 te Chasseneuil-du-Poitou (Vienne, Frankrijk), gehuwd in februari 819 te Aken met van Beieren Judith, + 20- of 22-06-840 op het eiland in de Rijn nabij Ingelheim, begraven te Metz. Koning van het Frankisch Rijk, en keizer van het Heilig Roomse Rijk.	
3. van het West-Frankisch Rijk Karel “de Kale”, ° 13-06-823 te Frankfurt-am-Main, gehuwd op 13-12-842 te Quierzy (Aisne) (gescheiden in 867) met van Orléans Ermentrudis, + 06-10-877 te Avrieux of te Brides-les-Bains (Savoie), begraven in de abdij van Nantua, herbegraven in de koninklijke abdij van Saint-Denis. Koning van Aquitanië, en koning van het West-Frankisch Rijk (Frankrijk), in 875 tot keizer gekroond.	
4. van het West-Frankisch Rijk Judith, gehuwd op 13-12-862 te Auxerre met Boudewijn “met de Ijzeren Arm” van Vlaanderen, begraven in de Sint-Pietersabdij te Gent. Hij was graaf van Vlaanderen van 862 tot 879.	
5. van Vlaanderen Boudewijn “de Kale”, ° ca. 865/67, gehuwd ca. 893/99 met van Wessex Elftrude (Aelfthryth), + 918, begraven in de abdij van Sint-Bertin (Saint-Omer), in 929 herbegraven in de Sint-Pietersabdij bij Gent. Graaf van Vlaanderen van 879 tot 918.	
6. van Vlaanderen Arnulf “de Grote”, ° ná 893/99, gehuwd in 934 met van Vermandois Adela, + 27-03-964 (vermoord), begraven in de Sint-Pietersabdij bij Gent. Graaf van Vlaanderen van 918 tot 965.	
7. van Vlaanderen Elftrude, gehuwd rond 960/965 met van Guines Sigfrid “de Deen”. Oudst gekende graaf van Guines. Hij zou van Deense of Normandische oorsprong zijn.	
8. van Guines Adolphe (Ardolphe), ° rond 966, gehuwd met van Boulogne Mahaut. Ridder, en graaf van Guines.	
9. van Guines Rodolphe (Raoul), gehuwd ná 1000 met van Saint-Paul Roselle. Graaf van Guines.	
10. van Guines Eustache, gehuwd met de Gramines Susanne. Graaf van Guines.	
11. van Guines Boudewijn, gehuwd met ... Adele (ook vermeld als Chrestienne). Graaf van Guines. Ze werden begraven in het kapittel van de (klooster)kerk van Ardres die ze stichtten.	
12. van Guines Gisela, gehuwd met van Gent Wenemar. Hij was burggraaf van Gent, ‘<i>primas</i>’, ‘<i>princeps</i>’, en ‘<i>baro</i>’, vermeld in de periode 1074/1088 – 1120.	
13. van Gent / van Guines Arnulf, + 1169 in Engeland, gehuwd met van Saint-Omer Mathilde. Graaf van Guines, vermeld vanaf 1124.	
14. van Guines Boudewijn, gehuwd met de Marck Christine. Graaf van Guines.	
15. van Guines Arnulf (Wautier?), gehuwd met van Bourbourg Beatrix. Graaf van Guines.	
16. van Guines Christine, + 08-11-1297, gehuwd met Belle Salomon. Salomon was schepen van leper, actief in de lakennijverheid. Christine stichtte het Bellegodshuis (hospitaal) in de Rijselstraat te leper.	
17. Belle Elisabeth, + 27-03-1274, gehuwd in of vóór 1255 met van Maldegem Filips. Hij was ridder, heer van Maldegem, en slotvoogd van Maldegem.	
18. van Maldegem Willem, gehuwd met van Gavere Marie. Willem deelde de gevangenschap van graaf Gwijde van Dampierre in Frankrijk. Marie van Gavere was dame van Eke en Wessegem.	
19. van Maldegem Elisabeth, + 02-01-1326, 10-01-1326 of 19-01-1328, gehuwd met van Massemen Gerard. Hij was ridder, en heer van Massemen, Kalken en Laerne, vermeld in de periode 1289-1300. Ze werden begraven in de kerk van Massemen.	
20. van Massemen Gerard, + 1378, gehuwd met van Axele Marguerite. Heer van Massemen, Calckene, Weltere, Laerne, enz. Zij was gedeeltelijk dame van Axele.	

21. van Massemen (de Masmynes) Jan , gehuwd in 1366 met van Oudenhove (de la Vieuville) Marguerite . Heer van Kalken, Overmere, en Uitbergen. Jan van Oudenhove was heer van Sint-Maria-Oudenhove.	
22. van Massemen (de Masmynes) Isabelle (Elisabeth) , + 27-02-1425 (n.s.), gehuwd in of vóór 1380 met de Vos Boudewijn (Boudin) . In 1380 werd hij door graaf Lodewijk van Male tot ridder geslagen n.a.v. zijn optreden in de Slag van Woumen tegen de opstandige Gentenaren, leperlingen en Kortrijkzananen. In 1382 streed hij tegen de Gentenaren in de Slag op het Beverhoutsveld. Ze werden begraven bij de Kartuizerinnen bij Brugge.	
23. de Vos Nicolas , + 07-06-1398, gehuwd met Moenaers Elisabeth . Hij trok naar Turkije. Ze werden begraven in de Sint-Gilliskerk te Brugge.	
24. de Vos Jan , gehuwd met De Zoetere (De Soutere) Isabelle . Thesaurier, hoofdman, raadsheer en schepen van de stad Brugge.	
25. de Vos Jacques , gehuwd met van Stichelen (van Stechelen) Isabelle . Hoofdman, thesaurier, schepen en raadsheer van de stad Brugge.	
26. de Vos Barbara , + 14-10-1511, gehuwd met du Bosquel (du Bosquiel) Alexander . Ze werden begraven in de OLV-kerk te Brugge.	
27. du Bosquiel Barbara , gehuwd met Lootyns Jaspar . Hij had een loopbaan in de magistratuur van de stad Brugge waarbij hij in de loop van 1490 (n.s.) tot 1513 meermaals hoofdman was van het Sint-Niklaaszestendeel, en eenmaal schepen. In 1480 was hij ook hofmeester van Maria van Bourgondië.	
28. Lootyns Jacob , + 06-09-1540, gehuwd met d'Hamere Louisa . Hij vierendeelde zijn wapen met het wapen van de familie van Halewijn (zijn grootmoeder). In de loop van 1514 – 1540 nam hij regelmatig een functie in binnen het magistratuur van de stad Brugge, hetzij als thesaurier, hoofdman van het Sint-Niklaaszestendeel, raadsman of schepen.	
29. Lootins Adam , + april 1587, gehuwd met Jacobs Digna . Hij was lid van diverse religieuze gilden, en ook van de kruisboogschuttersgilde van de " <i>Jonghe Booghe</i> " te Brugge (dit is de St.-Jorisgilde in de Vlamingstraat). Hij werd begraven in de St.-Jacobskerk te Brugge.	
30. Lootins Catherine , + 1583, gehuwd met Van Vyve Francois . Hij werd op 27-12-1563 aanvaard als vrij-beenhouwer te Brugge. Schepen van Brugge.	
31. Van Vyve Adam , + tussen 1618-1623. In 1597 had hij een buitenechtelijke relatie met Ymands Joanna . Hij was vrij-beenhouwer te Brugge, toegelaten tot het ambacht op 27-12-1595.	
32. Van Vyve Abraham , gedoopt 25-11-1597 te Brugge (Sint-Salvator, 1 ^e wijk), gehuwd met Hanssaeme Maria .	
33. Van Vyve Albertus , gedoopt 09-07-1637 te Brugge (Sint-Jacobs), begraven 13-12-1691 te Brugge (Sint-Salvator, 3 ^e wijk) (op het kerkhof), gehuwd met Pordie (ook Porgy) Joanna .	
34. Van Vyve Albertus , gedoopt 01-05-1671 te Brugge (Sint-Salvator, 1 ^e wijk), + 31-12-1738 te Westkapelle, gehuwd op 03-05-1703 te Westkapelle met De Rycke Maria .	
35. Van Vyve Barbara , ° 31-05-1716 te Brugge (OLV, 2 ^e wijk), + 13-11-1750 te Lissewege, verloofd op 23-04-1737 te Ramskapelle (bij Heist) en gehuwd ... met Verstraete Juliaen .	
36. Verstraete Agnes , ° 16-11-1744 te Lissewege, + 06-02-1773 te Oostkerke (bij Damme), gehuwd op 30-05-1769 te Oostkerke met Huys Leonardus (Lenaert) .	
37. Huys Thomas , ° 17-04-1771 te Lissewege, + 22-07-1853 te Koolkerke, gehuwd op 10-04-1798 (21 germinal 6) te Koolkerke met (Van) Overloop Anna . Werklieden, landbouwers.	
38. Huys Karel , ° 30-09-1806 te Koolkerke, + 05-10-1886 te Dudzele, gehuwd op 05-10-1830 te Koolkerke met Vande Zande (Vande Sande) Isabella . Arbeiders, werklieden, landbouwers.	
39. Huys Virginia Rosalia , ° 17-11-1849 te Dudzele, + ..., gehuwd op 03-07-1873 te Dudzele met Gheleyns Leopold Frans . Hij was actief als arbeider, herbergier en landbouwer te Dudzele.	
40. Gheleyns Louis , ° 11-08-1874 te Dudzele, + 14-05-1964 te Brugge, relatie (allebei ongehuwd) in 1900 met De Kimpe Renilde . Landbouwer en voorzitter van de Commissie voor Openbare Onderstand te Dudzele. Foto rechts: Louis Gheleyns (uit het Brugsch Handelsblad dd. 30-01-1954).	
41. De Kimpe / Beusaert Marie , ° 24-02-1901 te Dudzele, + 24-05-1969 te Lissewege, gehuwd 21-12-1933 te Lissewege met De Prest Camiel . Landbouwers te Lissewege. Het was een publiek geheim binnen de familie De Prest dat Louis Gheleyns de natuurlijke vader van Marie Beusaert was.	
42. De Prest Josine , gehuwd met Tavernier Georges .	
43. Tavernier Geert , auteur van huidig artikel.	

TWEEDE STAMREEKS VAN GEERT TAVERNIER TOT KAREL DE GROTE

6. Zie eerste stamreeks: 6. van Vlaanderen Arnulf "de Grote , gehuwd van Vermandois Adela .
7. van Vlaanderen Boudewijn "de Jonge" , ° ca. 935/40, + 01-01-962 bij Saint-Omer, gehuwd ca. 951/59 met van Saksen (Billung) Mathilde (Mechtild) . Medegraaf van Vlaanderen.
8. van Vlaanderen Arnulf "de Jonge" , ° ca. 961/62, + 30-03-987, gehuwd ca. 968 met van Ivrea Rozala (Suzanna) . Graaf van Vlaanderen van 965 tot 988. Hij werd begraven te Gent.
9. van Vlaanderen 'Schoonbaard' Boudewijn , ° ca. 980, + 30-05-1035, gehuwd in 1012 met van Luxemburg Odiva . Graaf van Vlaanderen van 987 tot 1035.
10. van Vlaanderen "van Rijsele" ('Insulanus') Boudewijn , ° ca. 1012-13, + 01-09-1067 te Rijsel (Lille), gehuwd in 1028 te Amiens met van Frankrijk Adela (Aelis) . Graaf van Vlaanderen van 1035 tot 1067.
11. van Vlaanderen "van Bergen" Boudewijn , ° ca. 1030, + 17-07-1070 te Hasnon, gehuwd in 1051 met van Henegouwen Richildis . Graaf van Vlaanderen van 1067 tot 1070. Hij overleed in de abdij van Hasnon. Richilde was eerst gehuwd met Herman graaf van Henegouwen.
12. van Henegouwen Boudewijn , ° ca. 1056, + 1098, gehuwd in 1084 met van Leuven (van Brabant) Ida . Graaf van Henegouwen en Valenciennes vanaf 1071 in opvolging van zijn broer. Hij nam deel aan de Eerste Kruistocht, en werd gedood nabij Nikaia.
13. van Henegouwen Boudewijn , ° 1088, + 1120, gehuwd ca. 1107 met van Gelre Yolande (Jolantha) . Graaf van Henegouwen vanaf 1098. Hij werd begraven te Mons (Bergen). Yolande was erfgename van Dodenweerd.
14. van Henegouwen Richilde , gehuwd met van Doornik Everard Radulf . Hij was burggraaf van Doornik, heer van Mortagne, en 'baro', en wordt vermeld van 1135 tot 1159.
15. van Doornik Everard Radulf , gehuwd met van Montaigu Gertrudis . Ridder, burggraaf van Doornik, heer van Mortagne, en 'baro', die mogelijks deelnam aan de kruistocht in 1177, en vermeld wordt van 1157 tot 1189.
16. van Doornik Boudewijn , gehuwd met... (van Wavrin?) Heliardis . Burggraaf van Doornik, en heer van Mortagne, vermeld van 1166 tot 1208 (n.s.).
17. van Doornik Everard Radulf , + 1226, gehuwd met van Kortrijk Elizabeth . Hij was burggraaf van Doornik, heer van Mortagne, en pair van Vlaanderen, vermeld vanaf circa 1192. Zij wordt vermeld in de periode 1232-1244, en was burggravin van Kortrijk, vrouw van (de heerlijkheid van) Nevele en mogelijks ook van Warcoing.
18. van Kortrijk / van Mortagne Everard Radulf , gehuwd met van Béthune Johanna . Ridder, burggraaf van Kortrijk, en heer van Nevele, vermeld in de periode 1250-1276.
19. van Kortrijk / van Nevele Willem , gehuwd met van Beaufort / van Gavere Sofie . Ridder, en heer van Oosthove (te Wervik), vermeld in de periode 1286-1304.
20. van Nevele Willem , + 1398, gehuwd met van Halewyn "gezegd de Deurwaerdere" Marguerite (ook Guillemine, Wilhelmina) . Ridder, en heer van Uutberghe, Tannoy, en Oosthove (in Wervik). Zij was vrouw van (de heerlijkheid van) Lichtervelde.
21. van Nevele Marie , + 1422, gehuwd in 1389 met van Heule / Boetelin Rogier . Heer van Heule, Bury, Westhove, en Hoogmosscher.
22. van Heule Alice , + 30-05-1434, gehuwd op 09-10-1418 te Wijnendale met van Gryspeere Jan . Ridder, heer van Gryspeere, Ogierlande en Egem, baljuw van Veurne van 27-07-1424 tot 09-07-1427, burgemeester van de commune van het Brugse Vrije, schepen van het Brugse Vrije vanaf 1410 tot aan zijn dood, afgevaardigde van de Staten van Vlaanderen voor het Brugse Vrije vanaf 1410. Begraven te Torhout.
23. van Gryspeere Jacques . Heer van Gryspeere, Ogierlande en Gits, en afgevaardigde in de Staten van Vlaanderen.
24. van Grisperre Severin , bastaardzoon van Jacques. Hij was baljuw van Kortemark.
25. van Grisperre Jacques . Baljuw van Kortemark.
26. van Grisperre Fransoys . Schepen van het Ambacht Kortemark.
27. van Grisperre Severyn , gehuwd met Canin (Cane) Jacquemyne . Hij woonde te Oudenburg.
28. van Grisperre Fransois , gehuwd met De Brouckere Catherine . Laet van het Ambacht van Kortemark.
29. Van Gryspeere (Van Grispeere, Van Gryspeert, Grispeire, ...) Francisca , verloofd op 03-09-1633 en gehuwd op 08-10-1633 te Hooglede met Doom Mattheus . Ze woonden te Kortemark waar in de periode 1635-1653 acht kinderen van hen geboren zijn.
30. Doom Anna , geboren of gedoopt op 01-01-1635 te Kortemark, gehuwd op 25-04-1656 te Kortemark met Wulleput Gillis (+ 1675 te Mannekensvere).

31. Wulleput (Willeput) Pieternelle , ° ca. 1658, + 03-01-1714 te Houtave, gehuwd op 08-10-1676 te Mannekensvere met Vande Watere Joos (Josephus, Judocus) . Zij waren laten van het Brugse Vrije.
32. Vande Watere Joseph , ° 29-09-1694 te Houtave, + 28-07-1736 te Vlissegem, gehuwd op 02-06-1716 te Houtave (met Geessens (Geersens) Anna). Zij waren laten van het Brugse Vrije.
33. Vande Waeter (Vande Watere) Anna Adriana , ° 22-12-1717 te Vlissegem, + 16-02-1755 te Sint-Pieters-op-de-Dijk, gehuwd op 17-10-1736 te Sint-Pieters-op-de-Dijk Huys Jan . Arbeiders.
34. Huys Lenaert , ° 24-10-1740 te Sint-Pieters-op-de-Dijk, + 08-04-1775 te Koolkerke, gehuwd op 30-05-1769 te Oostkerke met Verstraete Agnes Catharina . Hij was laat van het Brugse Vrije. Lenaert Huys en zijn vrouw Agnes Verstraete waren plattelandsarbeiders of kleine boeren die wellicht niet zullen vermoed hebben dat ze allebei afstamden van de voornaamste heersers in West-Europa omstreeks de 9 ^e en 10 ^e eeuw, en van een hele pak graven, hertogen en ander voornaam volk omstreeks de 10 ^e tot de 15 ^e eeuw.
35. Zie eerste stamreeks: 37. Huys Thomas , gehuwd met (Van) Overloop Anna .

GERAADPLEEGDE PUBLICATIES

- Baron Freytag von Loringhoven F. *Europäische Stammtafeln*. Band III (verbeterde uitgave). Marburg, 1958.
- Bethune J. *Épithèses et monuments des églises de la Flandre au XVIe siècle, d'après les manuscrits de Corneille Gailliard et d'autres auteurs*. Brugge, 1900.
- Bossuyt S. *"Rijke Stinkerds". Editie en analyse van middeleeuwse grafinscripties te leper (1118-1566)*. Leuven, 2000. (onuitgegeven licentiaatsthesis geschiedenis)
- Buylaert F. *Repertorium van de Vlaamse adel (ca. 1350 – ca. 1500)*. Gent, 2011.
- Cawley C. *Medieval lands. A prosopography of medieval European noble and royal families* (online data base).
- Claessens H. *L'origine des comtes de Liedekerke*. In: *Le Parchemin*, 2003, blz. 292-309.
- Coghe P. *De wezerijakten van de heerlijkheid Kortemark. Deel 1 & 2*. Brugge, 1989 & 1990.
- D'hooghe C. & Balthau E. *Een bijdrage tot de studie van het stadspatriciaat in de late middeleeuwen: De Brugse familie de Vos in de 14de-15de eeuw*. In: *Castellum*, 1989 (2), blz. 4-81.
- De Cuyper J. *Willem van Heule. Heer van Hoog-Mosser en deken van het O.-L.-Vrouwekapittel van Kortrijk*. In: *De Leiegouw*, 1981, blz. 57-73.
- de Herckenrode J. *Nobiliaire des Pays-Bas et du Comté de Bourgogne. Volume 2*. Gent, 1865.
- De la Chenaye-Desbois M. *Dictionnaire de la noblesse, contenant les généalogies, ...* [19-delig overzichtswerk van de Franse adel, uitgegeven te Parijs in de periode 1863-1876].
- de Liedekerke G. *Histoire de la maison de Gavre et Liedekerke* (2 volumes). Brussel, 1957 & 1969.
- De Maesschalck E. *De graven van Vlaanderen 861-1384*. Leuven, 2012.
- De Stein d'Aldenstein I. *Grisperre*. In: *Annuaire de la Noblesse de Belgique*. 24^e jaargang. Brussel, 1870.
- De Temmerman I. *De heren van Leeuwergem in de schaduw van de middeleeuwen: een kritische rechtzetting ...*. In: *Handelingen van het Zottegems Genootschap voor Geschiedenis*, 1985, blz. 133-139.
- Debruyne K. *Prosopografie van de Vlaamse adellijke familie van Gryspeere*. Gent, 2009. (onuitgegeven masterscriptie geschiedenis)
- Despodt V. *Dat du best, was ic ende wat ic bem, dat sal tu werden ... Gentse grafmonumenten en grafschriften tot het einde van de Calvinistische republiek (1584)*. Gent, 2001. (onuitgegeven licentiaatsthesis geschiedenis).
- Donche P. *Edelen en leenmannen van Vlaanderen 1437*. Berchem-Antwerpen, 2010.
- Donche P. *Edelen, leenmannen en vorstelijke ambtenaren van Vlaanderen 1464 – 1481 – 1495*. Berchem-Antwerpen, 2012.
- Donche P. *De Brugse historieonderzoeker Pieter [III] Lootyns (1586-1653) en de genealoog Pieter [IV] Lootyns (1624-1701)*. In: *Vlaamse Stam*, 2014, blz. 511-529.
- Donche P. *De Brugse historieonderzoeker Pieter [III] Lootyns (1586-1653) en de genealoog Pieter [IV] Lootyns (1624-1701)*. In: *Vlaamse Stam*, 2015, blz. 150-178.
- Douchamps H. *La famille de la Kethulle*. Bijlage bij *Le Parchemin* in 3 volumes, 1996.
- Douchamps H. *Les quarante familles belges les plus anciennes subsistantes: Lichtervelde*. In: *Le Parchemin*, 2002, blz. 273-296.
- Douchamps H. *Les quarante familles belges les plus anciennes subsistantes: Liedekerke*. In: *Le Parchemin*, 2002, blz. 376-396.
- du Chesne A. *Histoire généalogique des maisons de Guines, d'Ardres, de Gand, ...* Parijs, 1631.
- Du Hays J. *Esquisses généalogiques concernant un grand nombre de familles ...* Parijs, 1848.
- Dumont. *Fragmens généalogiques. Tome 1*. Gent, 1862.
- Feys E. & Van de Castele D. *Histoire d'Oudenbourg. Accompagnée de pièces justificatives ... Deel I*. Brugge, 1879.

- Gailliard J. *Bruges et le Franc*: 6-delig werk, uitgegeven te Brugge in de periode 1857-1864.
- Gailliard J. *Inscriptions funéraires et monumentales de la Flandre occidentale ... Tome 1, 2ème partie* [de OLV-kerk te Brugge]. Brugge, 1866.
- Gailliard J. *Inscriptions funéraires et monumentales de la Flandre occidentale ... Tome 1, 3ème partie* [de Sint-Walburgakerk te Brugge]. Brugge, 1867.
- Guyot G. *Les Wolvertem-Zottegem*. In: *l'Intermédiaire des Généalogistes*, 1978, blz. 401-423.
- L. J. P. C. D. S. *Quartiers généalogiques des familles nobles des Pays-Bas*. Keulen, 1776.
- Martens M. *Maldeghem die loyale*. In: *Jaarboeken van de heemkundige kring het Ambacht van Maldegem*, 2000, blz. 53-312.
- P. Donche. *De Brugse historieonderzoeker Pieter [III] Lootyns (1586-1653) en de genealoog Pieter [IV] Lootyns (1624-1701)*. In: *Vlaamse Stam*, 2015, blz. 150-178.
- Prinz von Isenburg W. K. *Stammtafeln zur Geschichte der Europäischen Staaten ("Europäische Stammtafeln")*. Band II (verbeterde uitgave). Marburg, 1960.
- Prinz von Isenburg W. K. *Stammtafeln zur Geschichte der Europäischen Staaten ("Europäische Stammtafeln")*. Band I: Die deutschen Staaten. (verbeterde uitgave). Marburg, 1960.
- Roelstraete J., e.a. *Heule (900) 1111-2011*. Heule, 2011.
- Schwennicke D. *Europäische Stammtafeln. Neue Folge. Band I.1. Die fränkische Könige ... Frankfurt am Main*, 2005.
- Schwennicke D. *Europäische Stammtafeln. Stammtafeln zur Geschichte der Europäischen Staaten*. Band VIII (Neue Folge, herausgegeben). Marburg, 1980.
- Schwennicke D. *Europäische Stammtafeln. Stammtafeln zur Geschichte des Europäische Staaten. Neue Folge. Band VI: Familien des alten Lotharingen I*. Marburg, 1978.
- Schwennicke D. *Europäische Stammtafeln. Stammtafeln zur Geschichte des Europäische Staaten. Neue Folge. Band VII: Familien des alten Lotharingen II*. Marburg, 1979.
- Settipani C. & P. Van Kerrebrouck. *La préhistoire des Capétiens. 481-987. Première partie: Mérovingiens, Carolingiens et Robertiens*. Villeneuve d'Ascq, 1993.
- Tavernier G. *De Oost- en West-Vlaamse voorouders van koningin Mathilde. Aanzet tot een vooroudergeschiedenis*. [derde editie]. Brugge, 2021.
- Trio P. *Een nieuwe grondslag voor het onderzoek naar de middeleeuwse adellijke families van Gavere – van Liedekerke – van Herzele*. In: *Land van Aalst*, 2013, blz. 29-68 & 77-120.
- Van Belle R. *Corpus laminae. Belgische koperen graf- en gedenkplaten 1143-1925. Catalogus*. Brugge, 2017.
- Van Elslande R. *De heren van Nevele en van Wervik ...* In: *Het Land van Nevele*, 2010, nr. 2, blz. 3-35.
- van Renynghe de Voxvrie C. *La famille Belle ...* In: *Tablettes des Flandres. Tome 9 & Tome 10*. Brugge, 1969 & 1973.
- Van Vyve J. *Histoire et généalogie de la famille Van Vyve*. Brussel, 1982.
- Verhaeghe J. *De wezerijakten van het Land van Wijnendale. Deel 1 (1551-1748)*. Brugge, 1992.
- Vermeersch V. *Grafmonumenten te Brugge voor 1578* (3 delen). Brugge, 1976.
- Warlop E. *The flemish nobility before 1300* [2 delen; 4 volumes]. Kortrijk, 1976.

GERAADPLEEGDE ARCHIEFBRONNEN EN GENEALOGISCHE HANDSCHRIFTEN

- Rijksarchief te Brugge:
  - Registers van het Brugse Vrije (inv. 15-16): akten uit de wettelijke passeringen van het Westkwartier en wezenakten van het Noord- en Westkwartier van het Brugse Vrije.
  - Archief van het Land van Wijnendale (inv. 84): akten uit de wettelijke passeringen en wezenregisters.
  - Familiearchief de Thibault de Boesinghe (inv. 63), nr. 424 (17^e-eeuwse genealogieën).⁴
- Stadsarchief te Brugge:
  - Oud archief van de stad Brugge, wezenregisters.
  - Genealogische rollen, nr. 20 (fam. Grysperre).
- Stedelijke Bibliotheek Brugge, verzameling handschriften:
  - Ms. 449: handschrift de Hooghe, d.i. meerdere volumes met grafopschriften uit hoofdzakelijk Brugge.
  - Ms. 728: verzameling 17e-eeuwse genealogische notities door de Brugse kanunnik J. Kerchof.⁵
- Bibliothèque nationale de France. *Recueil d'épithaphes relevées dans différentes églises de Flandres* [16e-eeuws manuscript].
- Stadsbibliotheek te Valenciennes, Handschrift nr. 815 van de hand van Casimir de Sars de Solmont.

⁴ Donche P. *De verzameling Joannes Idesbaldus Masin 1631-1694. 700 genealogieën en genealogische fragmenten betreffende de Zuidelijke Nederlanden uit de 17de eeuw*. Brugge, 2015.

⁵ Donche P. & Vandamme L. *Een Brugse genealoog aan het werk. De verzameling stambomen van Jacob Antoon Kerchof 1625-1685*. Brugge, 2015.